

составлена после проведения анализа его деятельности, постановки перспективных целей и задач, решение которых может быть достигнуто разрабатываемым документом, а также в результате рассмотрения каждого из возможных способов (методов) учета применительно к данному предприятию.

Итак, учетная политика оказывает существенное влияние на финансовый результат организации. Поскольку прибыль — это разница между доходами и расходами, то выбор метода их признания может или увеличивать, или уменьшать конечный финансовый результат.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.99 р.». [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.nibu.factor.ua/info/Zak_basa/Z996/

2. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.biznesbooks.com/2010-01-07-17-38-49/1461-butinec-ff-teorja-buhgalterskogo-obliku>

3. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 1 «Общие требования к финансовой отчетности». [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.nibu.factor.ua/info/instrbuh/psbu1/

УДК 657.685

Марченко С.В.,

к.е.н, професор кафедри економіки, обліку, аудиту,
Київський національний університет технологій та дизайну

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ОСНОВІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Характерною рисою сучасного етапу розвитку економіки є глибокі зміни в усіх сферах її діяльності, що впливають на систему управління. Управлінську систему підприємства необхідно розглядати як динамічний процес, на який мають різноманітний як закономірно повторюваний, так і випадковий вплив внутрішнє та зовнішнє середовище.

Щоб підтримувати свою здатність до функціонування система управління підприємством повинна відповідати на кожний такий вплив відповідною протидією. Це вимагає від керівників уміння бачити перспективи, приймати обґрунтовані рішення, які сприяють зростанню конкурентоспроможності підприємств.

Роль інформаційного чинника, який впливає на процеси прийняття управлінських рішень, з розвитком науки і техніки і появою якісно нових

інформаційних потреб, підвищується. Така тенденція викликає необхідність розробки виключно нових інформаційних механізмів, які беруть участь в процесі прийняття управлінських рішень.

За теперішніх умов підприємства випускають широкий асортимент продукції, витрати на оплату праці основних робітників становлять невелику частину загальних витрат, а накладні витрати являються значними. В цих умовах спрощені методи розподілу накладних витрат на основі звуженої бази праці основних робітників не можуть бути виправданими, особливо тепер, з впровадженням сучасних систем обліку витрат.

Оскільки витрати на ведення сучасних систем обліку знизилися, зростає попит на більш точні дані щодо собівартості продукції. На цьому фоні й виникли функціональні (за видами діяльності) системи обліку. Існують три основні причини, які викликають необхідність впровадження нових систем обліку витрат для отримання інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень:

1. Система інформації повинна викликати належну увагу керівників, коли йдеться про потенційно неприбуткові види продукції, щодо яких необхідно провести більш детальне дослідження.

2. Рішення з вибору номенклатури продукції для виробництва не повинні розглядатися незалежно один від одного.

3. Враховувати при прийнятті рішень, що багато накладних витрат, в залежності від виробничої ситуації, стають релевантними.

Перша причина застосування нових систем обліку витрат пов'язана з необхідністю покращення інформаційного забезпечення керівництва. При прийнятті рішень релевантні витрати уточнюються тільки тоді, коли в цьому виникає потреба. Удаватися до проведення спеціальних досліджень потрібно тільки за тими релевантним витратам, яких можна уникнути, коли зупиняється виробництво певного виду продукції.

Друга причина використання системи обліку витрат – багато рішень з випуску продукції не є незалежними одне від одного. Величина ресурсів, що використовується у спільному виробництві в довгостроковому плані, коливається пропорційно попиту на дану продукцію. І якщо підійти до випуску цих видів продукції як до окремих і незалежних один від одного, рішення за кожним із них буде прийматися без врахування інших рішень. Як стверджує Р.Купер (2), рішення про відмову продовжувати випускати якийсь продукт, як правило, не змінює величину “постійних” накладних витрат. І навпаки, відмова від випуску кількох видів продукції може привести до їх істотних змін, тобто рішення про відмову випускати окремі види продукції не відповідає рішенням про відмову їх випускати відразу всі. Щоб менеджерам було легше приймати подібні рішення і щоб ці рішення були обґрунтованими, необхідна така система обліку, яка дозволить розглядати ситуацію в цілому, а

не за окремими складовими.

Третя причина: існує небезпека, що тільки прямі витрати будуть класифікуватися для прийняття рішень як релевантні. І навпаки, розібратися, як ці рішення відбиваються на накладних витратах інколи важко, тобто їх більше не можна розглядати як постійні і нерелевантні.

В довгостроковому плані витрати на сумісно використовувані ресурси істотно коливаються із зміною на них попиту. Під цю категорію підпадають витрати на всі допоміжні функції. Витрати на ці види діяльності не можна простежити та прив'язати до конкретного виду. Відповідно, щоб оцінити вплив, який справляють прийняті рішення на допоміжні види діяльності і на майбутні витрати, пов'язані з ними, система обліку витрат повинна враховувати накладні витрати, використовуючи для цього їх причинно-наслідковий розподіл за видами продукції.

Чим більша частка витрат фірми, не пов'язана з обсягом випущеної продукції, стосується загальних накладних витратах і чим вища диверсифікація випущеної продукції, тим важливіше управляти витратами на основі видів діяльності. Використання такої інформації є необхідним для прийняття управлінських і стратегічних рішень.

Таким чином, використовувати функціональну систему можна для надання інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень за рахунок більш точного розподілу витрат за об'єктами обліку, такими, як продукти, замовники і місця діяльності. Крім того функціональні системи можуть застосовуватися й для інших напрямів управління витратами. До них відносяться зниження витрат, складання кошторисів на основі видів діяльності, вимір показників функціонування, визначення порівняльної бази за видами діяльності, управління процесами і реінжиніринг бізнес процесів.

Література:

1. Друри К. "Управленческий и производственный учет" / Друри К. М. ЮНИТИ, 2007.
2. Cooper R. (1990b) Explicating the logic of ABC, Management Accounting / Cooper R. November, 58-60.

УДК 657.6

Микитюк Н.Я.,

к.е.н., доцент кафедри обліку у виробничій сфері

ОБЛІК ДОХОДІВ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Доходи підприємства – це плата за результати його виробничо-господарської діяльності, яка отримуючи вираження у грошовій формі або у вартості інших активів формує фінансові ресурси підприємства. Від величини